

Ligesom efter den gældende bestemmelse anses en sag for afsluttet, når den er afgjort ved aftale (forlig, herunder retsforlig) mellem parterne eller ved endelig dom.

Hovedområdet for *stk. 1* er genoptagelse som følge af ændringer i skadelidtes helbredstilstand og/eller ændringer i erhvervsevnetabet.

Det foreslås, at vurderingen af, om der er grundlag for genoptagelse, skal ske for hver enkelt erstatningspost for sig. Det vil således kunne forekomme, at en sag genoptages alene for så vidt angår mængodtgørelsen eller erhvervsevnetabserstatningen. Hvis f.eks. helbredstilstanden er uændret, kan sagen ikke genoptages for så vidt angår mængodtgørelsen, selv om den genoptages for så vidt angår erhvervsevnetabserstatningen. En fornyet vurdering af den enkelte erstatningspost kræver således ændrede forhold vedrørende netop denne post.

En sag kan kun genoptages, hvis der er grundlag for mindst at forhøje enten mængodtgørelsen eller erhvervsevnetabserstatningen. Forhøjelsen skal endvidere være begrundet i ændrede forhold hos den skadelidte, enten helbredsmæssige ændringer eller ændringer i den pågældendes faktiske erhvervsevne.

Med udtrykket »sagens faktiske omstændigheder ændrer sig væsentligt i forhold til dem, der blev lagt til grund ved sagens afslutning« tilsigtes en retstilstand, der svarer til de almindelige processuelle regler om dommes bindende virkning (materiel retskraft): Kunne og burde et anbringende have været gjort gældende under behandlingen af en retssag, kan sagen ikke senere genoptages af den grund. Nye beviser medfører normalt ikke i sig selv, at en sag kan genoptages. Ændringer i lovgivning eller retspraksis kan heller ikke i sig selv begrunde, at sagen genoptages.

Erhvervsevnetabsprocenten skal fastsættes ud fra en vurdering af den skadelidtes faktiske evne til arbejde. Bortfald af forskellige arbejdstilbuds- eller støtteordninger som følge af ændringer i social- og arbejdsmarkedslovgivningen eller ændringer i de samfundsmæssige konjunkturer eller af andre forhold, der ikke vedrører den konkrete skade, kan derfor ikke i sig selv medføre en fornyet behandling af sagen. Hvis det ved sagens afgørelse er lagt til grund, at den skadelidte forventede at kunne bestride et arbejde, men det senere viser sig, at dette på grund af forhold hos den skadelidte ikke kan lade sig gøre, vil sagen derimod efter omstændighederne kunne genoptages.

Efter *stk. 2* indebærer en genoptagelse af sagen ikke, at retten til tabt arbejdsfortjeneste genopstår, hvis der tidligere er fastsat en erhvervsevnetabsprocent på mindst 15. Begrundelsen herfor er, at den skadelidte

på genoptagelsestidspunktet i så fald normalt vil være overgået fra midlertidige til varige ydelser, således at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er afløst af erhvervsevnetabserstatning.

Efter det foreslåede *stk. 3* kan erstatningssagen ikke genoptages alene for at rejse yderligere krav om erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab eller godtgørelse for svie og smerte. Der kan således kun kræves yderligere erstatning for helbredelsesudgifter og andet tab eller godtgørelse for svie og smerte, hvis sagen i øvrigt genoptages efter *stk. 1* på grund af ændringer i helbredstilstanden.

Det foreslås i *stk. 4*, at lovens § 10 om udtalelser fra Arbejdsskadesstyrelsen skal gælde tilsvarende, hvis sagen genoptages.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.4.

Til nr. 8 og 9

Det foreslås i *nr. 8* at forhøje minimumserstatningen ved forsørgertab svarende til de øvrige forslag om forhøjelser af erstatningsniveauet.

I *nr. 9* foreslås en konsekvensændring af nedsættelsesreglen i lovens § 13, *stk. 2*, således at den svarer til den foreslåede ændrede nedsættelsesregel i lovens § 9, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Til nr. 10

Det foreslås at indføre en ny regel om, at der ved dødsfald tilkommer en efterladt ægtefælle eller samlever et overgangsbeløb på 108.000 kr. Efterlader den afdøde sig hverken ægtefælle eller samlever, kan overgangsbeløbet, når særlige omstændigheder taler derfor, i stedet tilkendes en anden efterladt person.

Overgangsbeløb kendes fra arbejdsskadeområdet, hvor der efter arbejdsskadeområdets § 35 tilkommer ægtefælle, samlever og i særlige tilfælde andre efterladte personer et overgangsbeløb på 108.000 kr., hvis den skadelidte afgår ved døden.

Det foreslåede overgangsbeløb ydes som en standardiseret kompensation for de forskellige uforudsete og mere eller mindre dokumenterbare udgifter, der som regel vil være forbundet med en ægtefælles eller samlevers død, f.eks. flytteudgifter, udgifter til bi-stand i hjemmet, begravelsesudgifter mv.

Overgangsbeløbet kan udbetales ved siden af forsørgertabserstatning efter §§ 12 – 13, mens den, der har fået udbetalt overgangsbeløb, ikke tillige kan kræve særskilt erstatning for begravelsesomkostninger.

»Ægtefælle« og »samlever« skal forstås på samme måde som i lovens § 13 om forsørgertabserstatning. Det indebærer bl.a., at der ikke stilles krav om, at ægtefællerne var samlevende på tidspunktet for dødsfal-